

LÄNSI-SAAMAINEN-REINIKKALAN

KYLÄSUUNNITELMA 2007- 2010

Johdanto

Tämä "kyläsuunnitelma" on kyläyhdistyksemme ensimmäinen selvitys alueemme perusasioista. Hyvinkin kaukaa menneisyydestä vauhtia ottaen pysähdymme hetkeksi nykyhetkeen tarkasteluun ja jatkamme siitä tulevien vuosien kehitysnäkymiin.

Uutena toimijana meitä voitaisiin kai verrata rakentajiin, jotka tekevät ja suunnittelevat samanaikaisesti sitä, mitä jo tekevät. Uudessa tilanteessamme joudumme tavallista tarkemmin miettimään niitä toimintatapoja ja ajatuksia joiden mukaan aiomme jatkaa. Sanalla sanoen, etenemme tunnustellen ja uutta etsien - ja jopa löytäenkin, kuin tutkimusmatkailijat tuntemattomalla tiellä.

Suunnitelmathan laaditaan nimenomaan tulevia aikoja silmällä pitäen.

Koska kyläyhdistyksemme nyt omistaa ja hallinnoi merkittävää omaisuusmassaa, pidämme oikeana, että kyläyhdistyksen on tehtävä suunnitelma tulevasta toimistaan yhdistyksen omaisuuden hoitajana, sekä siihen liittyen esittää suunnitelma yleisen toiminnan kehittämisen suuntaviivoista.

Kyläyhdistyksemme kokouksessa suunnitelma-asiasta keskusteltuamme totesimme, että on riittävän asiallisia syitä meidänkin ryhtyä tekemään suunnitelmaa vieläpä nopeutetun aikataulun mukaan.

Kyläkokous, jossa pääasiana oli kyläsuunnitelmasta päättäminen, pidettiin 5/9 2007

Kyläyhdistyksemme ja Leppävirran kunta sinetöivät 28/6 2007 päivätyllä kauppakirjalla Reinikkalan koulukiinteistön siirtymisen kyläyhdistyksen omistukseen. Kauppaa edelsi kyläyhdistyksen perustaminen- ja rekisteröinti noin vuotta aiemmin.

Kirjoitammeko kyläyhdistyksissä unelmien luetteloja vai realistista tekstiä? Etenemmekö ajopuuna ajautumalla vai suunnitelmallisesti ohjautuen, siitähän tässäkin taitaa olla kyse?

Voimme kirjoittaa hienoja papereita, mutta miten saamme luotua niiden taakse yhteisen tahtotilan? Juuri sen luomisessa esim. kyläyhdistys voi saada jotakin aikaan. Voimme vain miettiä, miten saamme sytytettyä kyliemme sisälle vahvaa yhteishenkeä ja sitä kautta luoda edellytyksiä toimintamme tuloksellisuuden varmistamiseen?

Käytännön toiminnan myötä uusia ideoita voi pulpahtaa esille milloin vain, kyläsuunnitelman ja vuotuisen toimintasuunnitelman lisäksi. Näitä nyt tekemiämme suunnitelmia ei pidäkään ottaa pyhinä päätöksinä, vaan ne voivat tarvittaessa joustaa jos tarve vaatii. Kyläsuunnitelma varten kokoonnuttiin kaikille avoimiin tapaamisiin 2 kertaa, missä käytiin läpi alueen mahdollisuudet ja heikkoudet sekä toimenpiteet mitä jatkossa aiotaan toteuttaa. Kyläsuunnitelman yleisen osion ja historian kirjoitti Pentti Kauhanen. Kyläsuunnitelman tekoa ohjasi ja avusti Pohjois-Savon Kylät ry:n kyläasiamies Eija Luostarinen.

Kylän sijainti

Missä olemme, millainen on kyläyhdistyksemme toimialue?

Alueemme sijaitsee Leppävirran luoteisosassa, Soisalo saarella. Lännen puoleisena rajanamme on Ahvenlahdesta alkaen Kallavesistöön kuuluvat Koirusvesi ja Sotkanselkä. Itärajana on Saamaisjärvi, noin suurin piirtein sanottuna.

Länsi-Saamaisen tie on meidän tiemme (Konnuslahti - Puutosmäki). Matkaa Leppävirralle on 20 - 38 km., Kuopioon 29 - 47 km.

Kyläyhdistyksemme on kolmen eri kylän yhteenliittymä. Käyttämämme nimi, Länsi-Saamainen - Reinikkala, periytyy entisen koulupiiri- jaon ajoilta. Aiempien Reinikkalan ja Länsi-Saamaisen koulujen yhdistyttyä nimet säilyivät yhdysnimenä. Kyseisiin koulupiireihin on aina kuulunut myös huomattava osa Halolan kylästä, mutta sitä nimeä ei esiintynyt koulupiirinimistössä. Samaa puuta kuitenkin ollaan. Halolan kylä ei hahmotu paikkakuntalaisillekaan selvänä käsitteenä, sillä tiestön viitoituksissa ei johdateta Halolaan, eikä postiosoiteissakaan sitä esiinny.

Saamainen on laaja, yhtenäinen kyläalue, mutta yhteinen kylätoiminta ei ole koskaan ulottunut sen pohjoisimpaan alueeseen. Saamais-järvi jakaa kylän lännen ja idän puoleisiin alueisiin. Todettakoon, että idän ja lännen väki on mitä sopuisinta väkeä ja yhteistyö kylän osien kesken on aina ollut luontevaa.

Alueemme sijainnin edullisuus korostui etenkin matkustajalaiva liikenteen aikoina, erityisesti viime vuosisadan alkupuoliskolla. Rahtikuljetusten sujuminen monipuolista myyntituotevalikoiman uusiin mittoihin. Näiltä kyliltä lähti paljon puutuotteita mm. halkoja ja valmiita klapeja Pietarin markkinoille, samoin maataloustuotteita, jopa elävän karjan kuljetusta kulutuskeskuksiin. Elävien teuraseläinten kuljetuksesta oli se etu, että liha ei pilaantunut helteilläkään kuljetusten aikana.

Länsi-Saamaisen tiestä eroaa useita paikallistieverkostoja kohti rannikkoa. Siellä voi katsella vaikkapa laivojen kulkua syväväylällä. Reinikkala-Hyvärinsalmi-Hanhisalontie ja Reinikkala-Lapinsalmentie eroavat Lekottajantalon kohdalta, Ruokolahdentie entisen Länsi-Saamaisen koulun tuntumasta. Kaipolanmäentie on Lievolanlahden rantaan johtava kesäasukkaiden tien alku.

Mainittujen teiden vaikutuspiirissä on erittäin runsaasti kesäasutusta. Alueemme asukasmäärä yli kaksinkertaistuu kesäkuukausien aikoina. Vakinaisesti asuvia alueellamme on 175

HISTORIA

Esinelöytöjen perusteella voidaan päätellä, että täällä on asuttu jo noin kuusituhatta vuotta sitten. Niistä asukkaista kertoo mm. Pehinlahden Oriniemen alueelta löydettyt kampakeraamisen ajan esineistön kappaleet, myös kivikirveitä on löydetty useita. Myöhempää aikaa, n.2000 vuotta vanhoja, ovat Lapinraunioina tunnetut kivikummut Pehinlahden Sammalniemessä.

Myöhempi asutus on levittäytynyt pääasiassa Rantasalmen- Juvan suunnalta saapuneiden eränkävijöiden ja kalastajien asetuttua vakinaisesti tänne 1400- luvun alussa. Tulijat olivat synnyinseutunsa liikaväestöä ja he lähtivät kantatiloiltaan kesäajaksi kalastamaan ja metsästämään. Vähitellen he jäivät vakinaisesti tänne asumaan. Seikkailijoitako?

Historiatiedot kertovat, että kaskiviljely täällä Savossa on ollut tuottoisaa ja väki lisääntyi nopeasti. Saman aikaisesti valtakunnan hallinto vauhditti asutuksen levittämistä myöntämällä määräaikaista verovapauksia uudisasukkaille. Ensimmäiset tunnetut veroluettelot ovat kyliltämme vuoden 1560 tienoilta. Nämä seudut kuuluivat siihen aikaan Tavinsalmen hallintopitäjän Saamaisten neljänneskuntaan. Saamaisten neljänneskunta käsitti laajan alueen ulottuen Suonenjoelle, Karttulaan, Kuopioon, Vehmersalmelle ja Tuusniemelle saakka. Nykyinen Leppävirta mukaan lukien.

Kyseiseen aikaan kylillämme oli ympäristöönsä verrattaessa huomattava asukastihentymä: Halolan seudulla oli neljä veroa maksavaa taloa, Reinikkalassa kaksi ja Saamaisjärven ympäristössä yksitoista. Veroa maksamattomia ei luetteloitu. Tämän seudun kehittyminen aikansa alueelliseksi keskuksiksi on perustunut kyliemme edulliseen sijaintiin suurten vesistöjen, Unnukan ja Kallaveden välissä. Siihen aikaan vesiväylät ovat olleet liikenteen valtateitä eikä alueemme sijainti saarella ollut rasite. Se on ollut aikanaan alueellinen vahvuus, vasta myöhemmin haitta.

Vahvan vivahteen asutushistoriaamme aiheutti Pähkinäsaaren rauhan rajan linjaus kyliemme kautta, tai aivan rajoja hipoen. Käytännössä nämä rajaseudut olivat kuin ei kenenkään maata ja ryöstöjoukkojen retket olivat tuhoisia. Ne jotka jäivät elämään ja ehtivät lisääntyä, olivat onnekkaimpia ja lujimpia, - ja

kenties ovelimpia! Koiruuksien harrastaminen oli molemminpuolista jäynää, usein hyvinkin vakavia yhteenottoja ja seuraukset olivat rumia.

Kuopion ensimmäisen kirkkoherran poika, Laurentij Echilius Kauhanen, hänkin Kuopion kirkkoherra, osti v.1564 Olli Pehkoselta ja Antti (eli Kirppu) Koposelta Reinikkalasta Pehintaipaleen tilan. Emme tiedä tarkalleen miksi? Lauri asui täällä ja viljeli tilaansa virkansa ohessa. Suvun omistus jatkui useiden sukupolvien ajan. Muutamat seikat viittaavat siihen, että myös Kuopion kirkko olisi ollut heidän aikanaan Saamaisten Luuslahdessa. Perimätiedon mukaan kirkon ja hautausmaan kerrotaan sijainneen siellä järvikannaksella. Tieto voi pitää paikkansakin, sillä siihen aikaan Kuopio ei ollut oikeastaan mitään, vain muutama veroa maksava nimi löytyy luetteloista. 1980- luvun lopulla Kauhaset- sukuseura pyysi museovirastoa tutkimaan Luuslahden seutua siellä sijaitsevaksi puhutun hautausmaan sijainnin varmistamiseksi. Tutkimuskustannukset olisivat toimeksiantajan maksettava, oli vastaus. Tutkimatta jäi, eikä omatoimisiin kaivauksiin saa ryhtyä.

Suuren Pohjansodan (1700- 1721) ajat olivat myös täällä todella raskaat. Ruotsin kuninkaat kävivät sotia Euroopassa ja jättivät takamaansa oman onnensa nojaan. Sodat nielivät täältä kaiken, miehet ja varallisuuden. Kyläkirjaamme saimme kootuksi paljon tietoa niistä ajoista, jopa hyvinkin yksityiskohtaisia asiatietoja.

Paikannimien historiaa: Saamainen- nimi juontuu eräänlaisesta kalan verkkopyydyksestä, saamasta. Reinikkalan ja Halolan nimet ovat henkilönimistä kylänimeksi taipuneita. On mielenkiintoista havaita, että 1600- luvun asukasluettelon nimet kyliltämme ovat kuin suoraan tätä päivää, tuttuja ja yhä täällä asuvien nimiä.

Kouluista ja koulutuksesta ennen ja nyt.

Saamaisen kansakoulu on rakennettu 1897, koulunpito lakkasi lopullisesti 1966. Reinikkalan koulu valmistui v.1950 tammikuussa, koulunpito lopetettiin 1/8 1992.

Nykyään kyläalueidemme koululaiset kuljetetaan autoilla kouluun: Ala-astelaiset Konnuslahden kouluun, yläasteen- ja lukion oppilaat Leppävirralle.

ASUMINEN

Asukkaita alueella on 175, kesäasukkaita 150, väestö ikäryhmittäin, ikäjakautuma on varsin hyvä

0-15 v	29
16-40 v	36
41-64 v	65
65-74 v	24
75-85 v	18
yli 85 v	3
yhteensä	175

ELINKEINOT JA YRITYKSET

Alueen elinkeinoina ovat maa- ja metsätalous (5 karjatilaa) ja yksi marjatila sekä noin puolet asukkaista käy töissä kylän ulkopuolella.

Yrityksistä on useampia rakennus- maansiirtoalan yrityksiä, sekä lumilinkoja valmistava yritys ja polttopuiden myyntiä sekä soranmyyntiä.

PALVELUT

Kylillä on kirjastoauto, kotipalvelu, kansalaisopisto, kutsutaksi, jätehuolto, laajakaista, matonpesupaikka Kaipolanmäellä Konnuslahdessa on koulu, lääkekaappi, loput palveluista on Leppävirralle. Konnuslahteen on matkaa n. 10-20 km

Tarkemmat tiedot palvelujen yhteystiedoista kylän kotisivuilta <http://www.pohjois-savonkylat.info/lansisaamainen-reinikkala>

JÄRJESTÖTOIMINTA

Kyläyhdistys

Länsi-Saamainen-Reinikkalan kylätoimikunta perustettiin 5.9.1978.

Ensimmäisenä puheenjohtajana toimi Aarre Voutilainen. Kylätoimikunta jatkoi toimintaansa kunnes Länsi-Saamainen-Reinikkalan kylätoimikunta päätti rekisteröityä yhdistykseksi 23.3.2006. Virallinen päätös rekisteröinnistä 30.5.2006

Saamaisten maa- ja kotitalousseura

Saamaisten Metsästysseura

Lievola-Reinikkala hirviseurue

TIEKUNNAT :

Ruokolahdentien tienkunta:, Pehintaipaleen tiekunta, Lapinsalmen tiekunta, Ritokankaan tiekunta:

VAPAA-AIKA

Kyläyhdistyksen tarkoituksena on turvata harrastustoiminnan säilyminen kylillämme.

Kansalaisopiston piireistä Lekottajantuvalla on ollut liikuntapiiri, pajupiiri ja Soisalokuoron harjoitukset. Lisäksi syksyllä 2007 jatkuu 4H-kerho kouluikäisille lapsille.

Uimaranta Saamaisissa,

Moottorikelkkareitti kulkee alueella

KALASTUS

Kalastusmahdollisuudet hyvät, alueella toimivat seuraavat kalustuskunnat Hartikkalan osakaskunta, Kaipolanmäen osakaskunta, Pehintaipaleen osakaskunta Saamaisten osakaskunta, Halolan osakaskunta, Aholanpellon osakaskunta, Konnuslahden kalanviljelylaitos

METSÄSTYS

Metsästys mahdollisuudet hyvät
Lievola-Reinikkalan hirviseurue
Saamaisten metsästysseura

NUORET

Harrastuskyselyn perusteella nuoret toivoisivat järjestettävän diskoja ja vastaavia tapahtumia.

KYLÄN VAHVUUDET: Lekottajan tupa Ikäjakautuma hyvä Monipuolinen yrittäjätöiminta eri aloilta Kylän kotisivut Aktiivinen kyläyhdistys mukaviaimmeisiä järvet, luonto, maisema Lekottajantupa, grilli ja ympäristö hurviseurue vesiyhteys monipuolinen kyläkauppa lähellä pieni kyläkoulu lähellä kansalaisopisto toimii Lekottajantuvalla	Heikkoudet Kuopioon menevä hiekkatie Vesiosuuskunta puuttuu Julkinen liikenne heikkoa Tonttimaan puute Kylän väkeä ei saada riittävästi innostumaan kyläyhdistyksen toiminnasta Uimaranta puutteellinen Lekottajatuvan ja varaston katto sekä lämmitysjärjestelmä.
--	--

rauhallinen ympäristö paljon mökkiläisiä aktiivinen kansalaistoiminta Rantaviivaa runsaasti Laajakaistayhteys Kylän yhteisiä tilaisuuksia järjestetty runsaasti talkootyöhenki on vahva Nuorten vahva ote tekemiseen	
Miten kylän vahvuudet säilytetään Nuoret tekkööt lisää lapsia kylän kotisivuja päivitetään tarvittaessa palkitaan talkoolaiset	Miten heikkoudet poistetaan Lietsotaan kyläläisten yhteishenki uuteen paloon.

KEHITTÄMISTOIMENPITEET

Haetaan rahoitusta Suomen Kotiseutuliitolta Lekottajatuvan sekä varaston katon korjaamiseen syksyllä 2007. Vastuutahona kyläyhdistys.

Hankitaan lisää pöytiä ja tuoleja

Kattojen remontti v. 2008 vastuutahona kyläyhdistys kaikkien kyläläisten kanssa

Kirjelmä tielaitokselle hiekkatien kunnostamisesta Kuopion suuntaan v. 2008, kyläyhdistys ry
 Jätekatos v. 2008

Rannan ruoppaus v. 2010 sekä uimarannan kunnostaminen, vastuutahona Leppävirran kunta

Asuntotonttien tarjonta lisättävä v. 2008 vastuutahona kyläyhdistys yhdessä Leppävirran kunnan kanssa.

Järjestetään pilkkikilpailut sekä tapahtumia nuorille, vuosittain, vastuutahona kyläyhdistys yhdessä kunnan vapaa-aikatoimen kanssa.

Kyläkirjan uudelleen toimittaminen

Lekottajatuvan leike- ja tapahtuma kirjan otetaan käyttöön

Kesämökkiläisille tiedottaminen: selvitetään onko mahdollista yhteistyössä kunnan kanssa, kesämökkiläisten aktivoiminen kylän kehittämiseen.

Talkoolaisten palkitseminen

Lekottajatuvan korjaustoimenpiteet tulevina vuosina

- Lämmitysjärjestelmän uusiminen energiataloudellisemmaksi 2008-2009 - Varaavien uunien muuraaminen / ilmalämpöpumppujen asentaminen
- Majoitustilojen ja varauloskäynnin rakentaminen ullakolle
- Ikkunoiden entisöiminen ja maalaaminen
- Sisätilojen kunnostus ja maalaaminen
- Päärakennuksen ja talousrakennuksen ulkopuolinen maalaus
- Keittiön kokonaisvaltainen remontointi koneineen, osa koneista puuttuu kokonaan
- Sähkötaulun uusiminen (sulakkeet isommiksi) sekä sähköverkon vahvistaminen

MITÄ MUUTA TOIMINTAA LEKOTTAJALLA VOISI OLLA TULEVAISUUDESSA

Harrastuskyselyn perusteella lapset toivovat kesällä seuraavanlaisia harrastuksia: pesäpalloa, jalkapalloa, lentopalloa, uimaopetusta ja kalastusta. Talvella lapsilla toiveissa taas on jääkiekkoa, perhossidontaa, askartelua, bingistä, biljardia, luistelua, musiikkia ja sählyä. Vanhemmat toivoivat koko perheen urheilutapahtumia, tempuratoja lapsille sekä erilaisia pajojen päiviä (kädentyöt, leijojentekoa jne.)

Kyläsuunnitelman seuranta ja päivitys:

Kyläsuunnitelman toimenpiteiden toteutusta seurataan vuosikokouksen yhteydessä.